

denti exposuimus) vel eam frustrare effectu quem Deus efficaciter intendit per illam producere. *Impossibile enim est* (inquit S. Doctor supra citatus) *huc duo simul esse vera, quod Spiritus Sanctus velit aliquem moveare ad actum charitatis, & quod ipse charitatem amittat peccando.*

Negatur etiam alia sequela, nempe quod homo poterit ex virtibus liberis arbitrii se preparare ad gratiam, vel saltu illi impedimentum non posse. Nam ut ait D. Thomas super caput 12. Epist. ad Hebreos lect. 3. *Hoc ipsum quod aliquis non ponit obstatum gratia, ex ipsa gratia procedit: unde si aliquis ponat, & tamen moveatur cor eius ad removendum illud, hoc est ex dono gratia Dei.* Et postea subdit: *Quod ergo à quibusdam removetur istud obstatum, hoc est ex misericordia Dei, quod autem non removetur, hoc est ex justitia.* Sicut ergo, licet homo claudendo fenestram impedit possit illuminationem Solis, non potest tamen illum ad se trahere & advocare. Ita pariter, licet aliquis possit se ipsum impedit, ne gratiam recipiat, illum tamen nec promereri nec advocare potest, nec ad illum recipiendam se disponere, ex solis viribus liberis arbitrii, sed solum ex virtute ipsius gratiae, cor eius moventis.

66. Dices secundum, licet solutio & doctrina tradita, de impedimento quod ponitur gratiae efficaci & prædeterminanti, per culpam antecedentem, possit habere locum respectu denegationis talis gratiae, in statu naturae lapsae, non tamen respectu denegationis illius, in Angelis, & in Adamo, ad perseverandum, cum denegatio talis auxillii, nullam in eis supponat culpam antecedentem, actualem, vel originalem.

Respondent aliqui ex nostris Thomistis, Angelos & Adamum carnifice auxilio efficaci ad perseverandum, ex propria culpa, non quidem antecedente, sed concomitante, quæ fuit prior privatione auxilij efficacis, in genere cause materialis & dispositivæ. Non enim repugnat, quod aliqua sint simul tempore & duratione, & tamen se mutuo praecedant, natura, & causalitate; ut patet exemplo venti aperientis fenestram, & per eam intrantis in aulam; ingressus enim venti præcedit apertione fenestra, in genere causa efficientis, cum ad eam activè concurrat, & ipsa aperto fenestra est prior ingressu venti, in genere causa materialis dispositivæ, quia disponit ad prædictum aëris & venti ingressum. Unde Philosophi communiter docent, quod causæ sunt sibi invicem causæ, & quod licet in eodem instanti temporis suas exercant causalitates, nihilominus una est prior altera in uno genere, & posterior in alio, prioritate & posterioritate causalitatis & naturæ. Verum quia haec solutio videtur magis subtilis, quam solida, majusque habere fundamentum in doctrina Philosophorum, quam Sanctorum Patrum.

67. Respondeo secundum, concedendo doctrinam supra traditam de impedimento gratiae efficaci, per culpam antecedentem, non habere locum in Angelis, nec in Adamo, sed in eis denegationem gratiae efficacis ad perseverandum, in simplicem Dei voluntatem, & iudicia ejus inscrutabilia reducendam esse. Ita enim doceunt SS. Patres, præsertim Augustinus lib. 11. de Genesi ad litt. c. 10. ubi loquens de Angelis malis, sic ait: *Sed potuisset Deus ipsorum voluntatem in bonum convertere, quia omnipotens est: potuisset plane, cur ergo non fecit? quia noluit; cur noluerit, penes ipsum est.* Et tract. de cantico novo cap. 8. docet, Deum casum Adami permisisse, ut appareret quid posset liberum arbitrio

trium sine adjutorio Dei. *Quid (inquit) valeat liberum arbitrium non adjutum, in ipso Adam demonstratum est: ad malum sufficit sibi, ad bonum non nisi adjuvetur à Deo.* Ex quo intelliges, non posse reddi rationem casus Adami & Angelorum, ex eo quod prima gratia actualis eis collata, fuerit purè sufficiens, & subdita libero illorum arbitrio, quantum ad efficaciam & usum, sed eos equis gratia efficaci ad perseverandum, quam tamen Adamo & Angelis non perseverantibus denegavit Deus, quia voluntas, & quia penes ipsum est eam conferre vel denegare cuicunque voluerit. Nec aliam Suarez, Vasquez, & alii gratiae congrua defensores, assignare possunt rationem, cur Deus gratiam congruam ad perseverandum, Angelis perseverantibus denegaverit.

§. VIII.

Concordia sanctitatis divina cum decreto prædeterminante, & physica prædeterminatione ad materiale peccati.

68. Sequitur ex principiis supra statutis, agendo de divinorum decretorum efficacia, & de physica prædeterminatione, Deum ab æterno prædefinire materiale peccati, & in tempore physice prædeterminare voluntatem ad illud: cum enim tale materiale sit aliquid ens creatum, & includat in se aliquam actualitatem, & aliquem gradum existentia, non potest subterfugere divinam causalitatem, subindeque Deo ut primæ causæ subordinari debet: Atqui talis subordinatio non potest salvare per decreta indifferens, nec per concursum simultaneum ab ipso exhibitum, ut ibidem ostendimus: Ergo juxta principia à nobis statuta, necessariò admitti debet decretum prædeterminans, & physica prædeterminatione ad materiale peccati. Solum ergo nobis restat hic explicandum, quomodo divina sanctitas possit cum tali decreto, talique prædeterminatione cohætere, & sociari. Ut hæc concordia explicetur.

69. Dico primò: Deus, absque ullo sua infinita sanctitatis præjudicio, potest prædefinire, & de facto prædefinit materiale peccati, materialiter sumptum, id est quatenus est ens, & actus physicus & vitalis.

Probatur conclusio ratione fundamentali: Deus absque præjudicio sua infinita sanctitatis prædefinit omnes actus bonos, ut tales, sive sint boni bonitate morali simul & naturali, sive tantum bonitate naturali seu physica: Atqui materiale peccati, materialiter sumptum, est actus bonus, bonitate non quidem morali, sed naturali, sive physica; cum sub hac ratione & secundum suum esse physicum, non pertineat ad lineam moralem, nec proinde ad lineam mali moralis, sed ad lineam esse naturalis & physici, quæ bona est bonitate physica & naturali: Ergo materiale peccati, materialiter sumptum, potest prædefiniri à Deo, absque illa laetione seu præjudicio sua infinita sanctitatis.

Respondent Adversarii, quod licet materiale peccati, materialiter & specificativè sumptum, sit ex suo genere, sive ex sua linea, bonum; tamen ob indispensabilem nexum quem habet cum malitia morali, in odio Dei v. g. non potest Deus suo decreto illud efficaciter velle ac prædefinire, nisi etiam indirecte & secundariò velit efficaciter ac prædefiniri ipsum formale; unde cum istud reputet divina sanctitati, illud pariter ei adversari censendum est.

Sed

Sed contra primò: Licet aliqua sint inter se inseparabiliter connexa, non sequitur, nec oportet, quod causa vel potentia que unum attingit, debeat necessariò attingere aliud, ut patet in bono, quod licet identificetur cum vero, immo & in eo transcendentaliter includatur, ita tamen attingitur à voluntate, quod verum nullo modo ab ea attingatur; quia nimurum verum non est objectum voluntatis, sed bonum: Ergo similiter, licet in actibus intrinsecè malis, v. g. in odio Dei, materiale peccati non possit realiter separari à formali, sive à malitia morali; eo ipso tamen quod malitia illa non continetur intra objectum adæquatum divinæ voluntatis, benè tamen ejus materiale, sive fundamento specificativè spectatum, potest Deus decreto suo efficaci & prædefinitivo attingere materiale illius peccati, absque eo quod attingat ullo modo, etiam indirecte, ejus formale. Quæ ratio magis urgebitur conclusione sequenti.

70. Confirmatur: Materiale peccati, licet sit connexum cum formali, terminat complacentiam divinam, absque eo quod illam terminet malitia formalis: Ergo pariter terminare poterit voluntatem Dei efficacem, & decretum prædeterminans, absque eo quod malitia formalis illud terminet. Consequentia patet, nam si complacentia divina terminata ad materiale peccati, non transit necessariò ad formale, hoc id est, quia materiale continetur intra objectum divinæ voluntatis, non verò formale: Sed hac ratione admissa, nulla potest ratio assignari, cur idem non dicatur de voluntione Dei efficaci: Ergo ista poterit terminari ad materiale peccati, absque eo quod se extendat ad formale. Antecedens verò probatur: Materiale peccati non terminat actum displicantæ voluntatis divinæ: Ergo terminar complacentiam divinam; cumque in malitia formalis non possit complacer divina voluntas, verum est dicere, quod materiale peccati terminat complacentiam divinam, absque eo quod illud terminet malitia formalis. Consequentia patet, Antecedens probatur. Omnipotentia Dei verè & propriè cauſat materiale peccati, quod cum sit ens creatum & participatum, non potest subterfugere divinam causalitatem: Ergo illud non terminat odium & displicantiam divinam. Consequentia manifesta est, tum ex illo Sapient.

71. *Nihil odisti eorum quae fecisti.* Tum etiam, quia si materiale peccati, ut causatur ab omnipotenti Dei, displiceret Deo, & terminaret odium ejus, sequeretur ipsam quoque omnipotentiam, ut in illud influentem, displiceret Deo, & odium ipsius terminare; cui enim opus displiceret, etiam displiceret influens in illud; unde quia peccatum displiceret Deo, etiam homo peccans ei displiceret, juxta illud Sapient. 14. *Odio sunt Deo impius, & impietas ejus:* Sed absurdissimum est dicere, omnipotentiam Dei, ut influentem in materiale peccati, ipsi displiceret: Ergo & asserere, materiale peccati terminare actum displicantæ voluntatis divinæ.

Confirmatur amplius: Quia materiale peccati continetur intra objectum omnipotentia divinæ, non verò formale, Deus sua omnipotentia causat per concursum prævium materiale peccati, absque eo quod causeret formale, ut ostendemus conclusio sequenti: Sed hæc ratio pari efficacia militat in voluntate Dei, cum illa non minus sancta, nec minus præcisia sit, quam ejus omnipotentia: Ergo poterit voluntas divina prædefinire materiale peccati, absque eo quod prædefiniat formale ei annexū, & cum eo inseparabiliter conjunctum, subindeque absque illa laetione & præjudicio divina sanctitatis.

72. Respondent Adversarij, hoc inter concursum prævium & simultaneum interesse discrimen, quod iste est indifferens nec per ipsum Deus determinat voluntatem creatam, sed potius ab illa determinatur,

73. Dico secundum, Deus prædeterminat physice voluntatem ad materiale peccati, seu in illud influit per concursum prævium, absque ullo præjudicio sanctitatis divinae.

Probatur primò: Cum anima movet & applicat tibiam curvam ad gressum, ita causat illum motum, quatenus est physicus & vitalis, ut tamen illum non efficiat, quatenus est obliquus & defectuosis; sed defectus claudicationis in tibiam curvam tota liter reductur, quia nimurum ille defectus non continetur intra objectum adæquatum potentia loco in motiva: Atque similiter formale peccati, seu malitia ejus moralis, non continetur intra objectum adæquatum omnipotentia Dei: Ergo Deus ita potest applicare & prædeterminate voluntatem hominis ad materiale peccati, ut ipsum tamen non applicet nec prædeterminet ad formale, ei annexum, & ab eo inseparabile, subindeque sine præjudicio divinae sanctitatis. Major patet, Minor verò sic ostenditur. Objectum adæquatum divinæ omnipotentie est illud quod est reducibile & ordinabile in Deum ut ultimum finem, cum ratio primi principi & ultimi finis inter se convertantur, unde dicitur Proverb. 16. *Omnia propter semetipsum operatus est Dominus:* Sed formale peccati, seu malitia ejus moralis, non est ordinabilis in Deum tanquam in ultimum finem, cum potius sit receitus & deviatio ab illo ut fine ultimo: Ergo non continetur intra objectum adæquatum omnipotentie Dei.

72. Probatur secundum argumento ad hominem: Deus de facto concurrit concurso simultaneo cum voluntate creata ad materiale peccati, & tamen non concurrit cum illo ad malitiam formalem; alias Deo attribueretur talis malitia, sicut ei tribuitur entitas materialis peccati: Ergo etiam præmoveare & prædeterminare potest ad entitatem materiale peccati, absque eo quod præmoveat & prædeterminet ad malitiam formalem, subindeque absque laetione divinae sanctitatis. Consequentia probatur primò, quia multò magis connectitur malitia & deformitas peccati cum concurso simultaneo, quam cum concurso prævio; cum primo enim conjungitur proxime & immediate, cum secundo verò mediare tantum & remote; quia concursus simultaneus est ipsem actus voluntatis, prout est à Deo simul operante, cum quo actu immediate conjungitur ipsa malitia peccati; concursus verò prævius non identificatur cum actione voluntatis, sed est quid prævium ad illam; unde non conjungitur cum malitia & deformitate peccati, nisi mediante actu voluntatis: Ergo si Deus possit concurso simultaneo concurrere cum voluntate creata ad materiale peccati, absque eo quod concurreat ad formale, à fortiori id poterit per concursum prævium. Secundò, non minus præcisia est omnipotentia divina, ut prædeterminans, quam ut simultaneè cum voluntate concurrens: Ergo si ut concurrens simultaneè attingit entitatem & actuallitatem actus peccaminosi, & præscindit à malitia formalis, poterit etiam prædeterminando ab ea præscindere. Tertiò, id est Deus simultaneè concurrendo ad materiale peccati, præscindit à formali, quia istud non continetur intra sphæram seu objectum adæquatum divinæ omnipotentie: Sed hæc ratio pari efficacia militat pro concurso prævio & prædeterminante: Ergo idem quod prius.

tenuatur; concursus autem praeius & prædeterminans, non determinatur à voluntate creata, sed illam determinat, unde iste non potest esse præcisus, bene tamen ille.

Sed contra primò: Juxta hanc solutionem & doctrinam, voluntas creata determinat concursum divinum ad entitatem actus peccaminosi, & tamen non determinat illum ad formalem malitiam: Ergo pariter Deus per suum concursum poterit determinare voluntatem creata ad entitatem ejusdem actus illam non determinando ad malitiam. Consequens videtur manifesta, non enim assignari potest ratio, cur voluntas creata sit magis præcisa in determinando concursum divinum, quam omnipotens & voluntas divina in determinando concursum voluntatis creata: Ergo si haec potest determinare concursum divinum ad entitatem actus peccaminosi, præscindendo à malitia, id est non determinando concursum Dei ad illam, poterit etiam Deus determinare concursum voluntatis creata ad entitatem actus, non determinando illum ad malitiam, sed præscindendo ab illa.

Contra secundò: Esto quod concursus Dei in actu primo consideratus, id est decretum concurrendi cum causis liberis, sit indifferens, seu quod indifferenti modo voluntati Deus offerat suum concursum; concursus tamen actualis & exercitus, quo defacto simul influit cum voluntate creata ad actum odij Dei v.g. non potest esse indifferens, cum intime in illo actu imbibatur, & cum eo identificetur. Quero igitur, an talis concursus actualis & exercitus, attingat solam entitatem & substantiam illius actus intrinsecè mali, vel etiam ad ejus malitiam & deformitatem se extendat? Si primum dicatur, sequitur quod concursus prævius à fortiori præscindere poterit à malitia & deformitate ejusdem actus, & solam ejus substantiam & entitatem attingere; quia, ut supra dicebamus, concursus prævius magis distat à malitia & deformitate tali actu annexa, quam concursus simultaneus. Si vero alterum assenserit, sequitur Deus per concursum simultaneum causare malitiam & deformitatem peccati, quod divina sanctitati repugnat.

74. Ut ab his argumentis fese expendant Adversarij, in varia incidunt absurdia, & plura vorare ac deglutire coguntur inconvenientia. Aliqui enim Recentiores, non valentes, aut non volentes concipere, quomodo Deus possit causare materiale peccati, & à malitia formalí præscindere, ausi sunt sententiam Durandi & Aureoli, jam diu extinctam, & sepultam, è cineribus & tumulo revocare, atque assenserit Deus non causare immediate entitatem peccati, ejusque materiale, sed mediata tantum & remotè, quatenus nimis dedit voluntati potestatem operandi, subindeque producendi entitatem & actualitatem actuū malorum quos elicit.

75. Sed haec sententia à D. Anselmo lib. de præscientia & libero arbitrio, audacia seu temeritas appellatur: *Audacia* (inquit) est dicere, aliquod esse ens quod non sit ab ente primo, & D. Thomas in 2. dist. 37. qu. 2. art. 2. dicit illam esse propinquissimam duplī errori. Et in 2. ad Annib. dist. 37. qu. unica art. 1. illam esse hereticam, & rationi contraria: *Hæreticum* (inquit) est dicere, aliquod ens, in quantum ens, non esse à Deo, nec solum fidei contrarium est, sed etiam rationi. Similiter Albertus magn. in 2. sent. dist. 35. art. 7. ait quod *hac opinio* quæ obtinerat plures antiquorum, fere cessit ab aula, & à multis modernorum reputatur heretica. Demum dominicus Soto lib. 1. de natura & gratia cap. 18. dicit unanimem esse Theologorum consensum,

quod Deus causet entitatem peccati, quæ malitia ejus ac deformitati subtermitur. *Hanc* equidem (inquit) diffident Theologi, entitatis (ita vocant) quæ est peccatum, Deum esse causam, eo efficientia genere, quo cuncta animantia & inanimata, ad suas naturales actiones permovet.

76. Ratio etiam id suadet, nam ut discutit D. Thomas locis citatis: Quod non habet esse à se, non potest habere operationem à se: Sed entitas hominis peccantis non convenit illi à se: Ergo nec entitas actualis peccati potest illi à se convenire;

Præterea, ut idem S. Doctor arguit in 2. dist. 37. qu. 2. art. 2. in argum. Sed contra: *Quidquid non est causa operationis per quam aliqua substantia in esse producitur, non est causa illius substantie*: Sed per aliquam actionem peccati, substantia quadam in esse producuntur, sicut per adulteria & fornicationes homines generantur: *Si ergo harum actionum Deus causa non est, in quantum actiones sunt, nec hominum qui per has actiones generantur est causa, quod est absurdum*.

77. Alij Recentiores in alio extremo positi, vindicent quod si admittatur, concursus Dei simultaneum esse præcisum, & attingere entitatem peccati, præscindendo ab ejus malitia & deformitate, idem dici poterit de concursu prævio, & prædeterminante, dicunt Deus per concursum simultaneum, non solum causare entitatem & substantiam actuū malorum, sed etiam eorum malitiam & deformitatem. Addunt tamen, Deum id præstare veluti invitum, & coactum, atque à voluntate humana veluti tractum & determinatum, ne vide licet desit muneri causæ primæ, aut violet jura libertatis creata.

78. Verum haec responsio & doctrina multipliciter confutari potest. In primis enim impium videtur asserere, Deus, ut determinatum à voluntate humana, lapsum ejus sequi, & causare malitiam & deformitatem sui peccati, atque ab ea veluti trahi in societatem flagitij sui; hoc enim divina sanctitati manifestè repugnare videtur. Unde sicut Autores prioris solutionis jam impugnatae, tollunt à Deo rationem primæ causæ, ut tueantur jura sanctitatis divinæ; ita isti è contra, ut rationem primæ causæ in Deo salvent, deterunt famam sanctitatis divinæ.

79. Secundò, repugnat Deus, etiam ut tractum & determinatum à voluntate humana, causare id quod non continetur sub objecto adæquato sua omnipotentiæ: Sed malitia & deformitas peccati, cum sit recessus à Deo ut ultimo fine, non continetur sub objecto adæquato divinæ omnipotentiæ; cum illud sit id tantum quod est ordinabile in Deum ut ultimum finem, ut supra ostensum est: Ergo non potest causari à Deo, etiam ut tracto & determinato à voluntate humana.

Tertiò, quod est ab aliquo solum permissivè, non propriè dicitur ab illo causari, ut docet Anselmus lib. de casu diaboli cap. 1. & constat ex eo quod permissio est sola negatio impedimenti, pura autem negatio non potest vere causare, & tribuere esse reale: Sed malitia formalis peccati est à Deo solum permissivè, ut constat ex Tridentino sciss. 6. can. 6. Ergo non causatur à Deo, etiam ut tracto & determinato à voluntate creata.

Quarto, Deus non causat illud quod odio habet, juxta illud Sapient. 11. *Nihil odisti eorum quæ fecisti*: Sed odio habet malitiam & deformitatem peccati, ut constat ex illo Sapient. 14. *Odio sunt Deo impius & impetas ejus*: Ergo illam non causat.

Confirmatur: Si omnipotentia Dei causet

peccatum

peccatum pro formalí malitia, ipsa ut efficiens & influens in illud, Deo displiceret, & terminaret odium ejus: Sed hoc dici nequit, alias Deus seipsum odio haberet, & sibi ipsi displiceret: Ergo nec illud. Sequela majoris est evidens, cui enim opus displiceret, etiam displiceret influens in illud: Ergo si omnipotentia Dei causet peccatum, formaliter quæ tale, & influeret in ejus malitiam & deformitatem, quæ displiceret Deo, ea pariter illi displiceret, & odium ejus terminaret.

80. Quintò, si malitia peccati à Deo ut prima causa efficienter procederet, magis reduceretur in Deum, quam in hominem peccantem; effectus enim à causa prima & à secunda procedens, magis à causa prima quam à secunda dependet, subindeque magis in illam, quam in istam reducitur: Consequens est absurdum, & divinae sanctitati prorsus injuriosum: Ergo & Antecedens.

Denum, si Deus non solum influeret in entitatem materiale peccati, sed etiam in ejus malitiam formalem, posset dici causa & author peccati, quod est incidere in errorem Calvini à Tridentino damnatum. Sequela probatur: Deus est prima causa & primus author entitatis & actualitatis actus peccaminosi, quamvis, juxta doctrinam Adversariorum, in eam non influat, nisi ut tractus & determinatus à voluntate humana, divini decreti indifferunt determinante: Ergo similiter, licet non influat in malitiam & deformitatem illius, nisi ut tractus & determinatus à voluntate creata, poterit nihilominus dici causa & auctor peccati.

81. Ex his intelliges, Thomistæ melius & facilius conciliare infinitam Dei sanctitatem, cum ratione & dignitate primæ causa, primique principij, quam Adversarios. Ipsi enim admitentes in Deo decreta indifferenta, ab eo tollunt rationem primæ causæ, respectu determinationis voluntatis creatae, ut supra ostendimus, & nihilominus non salvant jura divinæ sanctitatis, cum ut sese ab argumentis Thomistam expellant, tandem cogantur assenserit, Deus, ut tractum ac determinatum à voluntate creata, non solum in entitatem peccati, sed etiam in ejus malitiam & deformitatem influere per concursum simultaneum. Thomistæ vero, ab utroque abhorrentes, ut dignitatem causæ primæ, cum Dei sanctitate concilient, recurrent cum S. Thoma ad infinitam efficaciam divinæ voluntatis & omnipotentiæ, ratione cuius Deus ita causat entitatem materiale peccati, ut ab ejus malitia formalí præscindat, ut expressè docet S. Doctor quæst. 3. de potentia artic. 7. ad 15. his verbis: *Quia causa prima magis influit in effectum, quam secunda, id est quidquid perfectionis est in effectu, principaliter reducitur in primam; quod autem est de defectu, redundandum est in causam secundam, que non ita efficaciter operatur sicut prima*: Ergo juxta doctrinam S. Thomæ, tantum absit quod ex efficacia decreti divini erga materiale peccati, sequatur malitiam formalem in actu nostræ voluntatis repartam, in divinam voluntatem, ejusque causalitatem reduci; quin potius talis efficacia facit, ut malitia & deformitas peccati, non in causam primam, sed in secundam refundatur.

§. IX.

Solvuntur objectiones.

82. Objicies primò: Si Deus voluntate absoluta & efficaci prædefinit materiale peccati, & voluntatem ad illud prædeterminet, licitum & laudabile erit homini illud velle: Sed hoc absurdum est: Ergo & illud. Sequela majoris videtur manifesta, licitum enim & laudabile est velle id omne quod Deus vult, cum laudabile sit in omnibus se conformare voluntati divinæ.

Respondeo negando sequelam majoris, & ad ejus probationem dico, quod licet licitum & laudabile sit velle id omne quod Deus vult, ut specialis motor ac provisor, non tamen id omne quod vult, voluntate generali primi motoris, & universalis provisoris; hac enim voluntate generali vult permettere peccata, & simul nobiscum concurrere ad materiale illorum, ut fatentur Adversarij, & tamen nec laudabile nec licitum est illa velle, nec semper est actus virtutis se conformatre tali voluntati.

83. Objicies secundò: Homo non potest pone materiale peccati, nisi consequenter ponat malitiam & deformitatem ei annexam: Ergo si Deus voluntate absoluta & efficaci velit quod homo ponat & producat tale materiale, consequenter etiam vult quod ponat malitiam illi adjunctam, ac proinde quod peccet.

Respondeo, concedo Antecedente, negando consequentiam. Nam ille discursus eodem vitio laborat quo isti. Anima absolute & efficaciter vult tibiam curvam motu progressivo moveri: Sed tibia curva non potest motu progressivo moveri, nisi claudicando: Ergo anima absolute & efficaciter vult quod tibia curva claudicet. Item: Deus efficaciter vult quod Petrus à Paulo generetur: Sed Petrus non potest à Paulo generari, nisi contrahat peccatum originale: Ergo Deus efficaciter vult Petrum contrahere tale peccatum. Potest etiam formari simile argumentum ex principiis Adversariorum: Deus enim, juxta illorum principia, absoluto & efficaci decreto vult ponere hominem in illis occasionibus & circumstantiis, in quibus prævidit per scientiam medium illum peccatum: Sed impossibile est quod homo positus in illis occasionibus & circumstantiis non peccet, alioquin divina præscientia falleretur, & id quod Deus præcivit non eveniret: Ergo Deus absoluto & efficaci decreto vult quod homo incidat in peccatum. Sicut ergo illæ consequentæ non valent, ita nec illa quæ fit in argumento proposito. Ratio est, quia (ut supra ostendimus) identificata, vel inter se connexa, possunt præscindi, non solum intentionaliter & per cognitionem, sed etiam realiter, per voluntatem, & causalitatem; idque semper contingit, quando ex duabus rationibus vel formalitatibus inter se connexis, una continetur intra objectum formale alicuius potentiarum, vel intra spharam activitatis alicuius causæ, non vero altera: unde cum malitia moralis non continetur intra objectum formale voluntatis Dei, nec intra spharam divinæ causalitatis & omnipotentiæ, bene tamen entitas & actualitas illius, Deus potest voluntate absoluta & efficaci velle & prædefinire materiale peccati, sub ratione entis & actus, & prædeterminare voluntatem ad illud, absque eo quod talis prædeterminatio vel prædeterminationis se extendat ad malitiam & deformitatem ei adjunctam ex defectibiliitate voluntatis creatae. Unde D. Thomas 3. contra Gent. cap. 162. *Peccatum omne ex aliquo defectu provenit proximi agentis, non autem ex influenti primi agentis; sicut peccatum claudicationis provenit ex dispositione tibiae, non autem ex virtute motiva, cum tamen ex ea sit quidquid de perfectione motus in claudicatione apparet: proximum autem agens peccati humani est voluntas; est igitur defectus peccati ex voluntate hominis, non autem ex Deo qui est primum agens, a quo tamen est*